

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 24 marca 1992 r.

w sprawie organizacji kształcenia umożliwiającego podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych.

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425 i z 1992 r. Nr 26, poz. 113) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przedszkola i szkoły publiczne zapewniają uczniom warunki umożliwiające podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej oraz własnej historii i kultury.

2. Warunki, o których mowa w ust. 1, stwarzane są w toku powszechnie dostępnych zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.

§ 2. Nadzór nad prawidłową realizacją praw oświatowych uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych, zwanych dalej „mniejszościami”, sprawuje kurator oświaty.

§ 3. 1. Nauka języka ojczystego mniejszości oraz inne zajęcia, o których mowa w § 1 ust. 2, są organizowane na zasadzie dobrowolności. Organizuje je dyrektor szkoły (przedszkola) na pisemny wniosek rodziców lub prawnych opiekunów dzieci. W przypadku młodzieży ze szkół ponadpodstawowych deklaracje wyrażające wolę korzystania z nauki w szkole, o której mowa w § 4, mogą składać sami uczniowie.

2. Zgłoszenie na naukę języka ojczystego mniejszości przyjmuje dyrektor szkoły przy zapisie dziecka do szkoły (przedszkola) lub w okresie przygotowania nowego roku szkolnego, a więc w kwietniu i maju każdego roku. Zgłoszenie to jest ważne do czasu ukończenia szkoły (przedszkola). W zgłoszeniu należy określić formę nauczania zgodną z § 4.

§ 4. 1. Nauczanie języka ojczystego określonej mniejszości może być prowadzone:

- 1) w przedszkolach i szkołach z ojczystym językiem nauczania,
- 2) w przedszkolach i szkołach dwujęzycznych,
- 3) w szkołach z dodatkową nauką języka ojczystego mniejszości,
- 4) w międzyszkolnych zespołach nauczania języka ojczystego mniejszości.

2. Szkoły (przedszkola) dla mniejszości są organizowane i finansowane na podstawie przepisów dotyczących przedszkoli i szkół publicznych odpowiedniego typu, z uwzględnieniem przepisów § 6.

3. Szkoła podstawowa z ojczystym językiem nauczania mniejszości może być bezobwodowa, jeśli posiada internat lub organizuje dowożenie uczniów.

§ 5. 1. Przez „szkołę z ojczystym językiem nauczania” rozumie się szkołę prowadzącą nauczanie w języku danej mniejszości, z wyjątkiem nauczania języka i literatury polskiej oraz historii.

2. W przedszkolu z ojczystym językiem nauczania zajęcia są prowadzone wyłącznie w języku ojczystym danej mniejszości.

3. W oddziałach dla dzieci sześcioletnich wprowadza się język polski w wymiarze 4 godzin tygodniowo.

4. Przez „szkołę dwujęzyczną” rozumie się szkołę (przedszkole) prowadzącą nauczanie w dwóch równoważnych językach, którymi w tym przypadku są: język polski i język ojczysty mniejszości.

5. Przez „szkołę z dodatkową nauką języka ojczystego” rozumie się szkołę prowadzącą nauczanie wszystkich przedmiotów w języku polskim, z wyjątkiem przedmiotu dodatkowego, którym jest język ojczysty danej mniejszości.

§ 6. Klasa (oddział), w której nauczanie odbywa się w języku ojczystym mniejszości, może być zorganizowana wówczas, gdy na naukę w tej klasie (oddziale) zgłosi się co najmniej 7 uczniów w szkole podstawowej i 14 w szkole ponadpodstawowej.

§ 7. 1. W przypadku gdy liczba uczniów zgłoszonych jest mniejsza niż ustalona w § 6, nauczanie w języku mniejszości organizuje się w grupach międzyoddziałowych lub międzyklasowych, przy czym:

- 1) grupa międzyoddziałowa, tj. utworzona z uczniów różnych oddziałów tej samej klasy (np. IIIa i IIIb), nie może liczyć mniej niż 7 uczniów,
- 2) grupa międzyklasowa, tj. utworzona z uczniów różnych klas (np. II i III), pracuje na zasadach stosowanych w klasach łączonych i nie powinna liczyć mniej niż 3 i więcej niż 14 uczniów,
- 3) jeśli na naukę języka ojczystego mniejszości zgłosi się 1 uczeń w klasie, może on uczyć się tego języka w grupie dwujęzycznej lub międzyklasowej.

2. Jeśli w szkole nie ma możliwości zorganizowania nauczania języka ojczystego mniejszości z powodu zbyt małej liczby zgłoszonych uczniów lub z braku nauczyciela, dyrektor szkoły przekazuje listę uczniów zgłoszonych na naukę tego języka organowi prowadzącemu szkołę publiczną, który, uwzględniając możliwości komunikacyjne, organizuje międzyszkolne zespoły nauczania języka ojczystego. Liczba uczniów w zespole międzyszkolnym nie może być mniejsza niż 3 i większa niż 20.

§ 8. 1. W szkołach z ojczystym językiem nauczania obowiązują plany nauczania, określone w przepisach o ramowych planach nauczania, oraz minimum programowe z języka ojczystego.

2. W szkołach z dodatkową nauką języka ojczystego oraz w międzyszkolnych zespołach nauczania obowiązujący tygodniowy wymiar godzin przeznaczonych na naukę tego języka wynosi 3 godziny.

3. W wyjątkowo uzasadnionych przypadkach zezwala się organom prowadzącym szkołę na zwiększenie liczby godzin przeznaczonych na nauczanie języka ojczystego mniejszości.

§ 9. Nauczanie języka, historii i geografii kraju mniejszości w szkołach z ojczystym językiem nauczania odbywa się na podstawie programów dopuszczonych do użytku szkolnego przez Ministra Edukacji Narodowej.

§ 10. W szkołach z dodatkową nauką języka ojczystego i w szkołach dwujęzycznych wprowadza się elementy historii

i geografii kraju, z którego wywodzi się dana mniejszość, w ramach obowiązującego wymiaru czasu, przeznaczonego na realizację programu tych przedmiotów. Dobór zagadnień poszerzających treści programowe pozostawia się do decyzji rady pedagogicznej.

§ 11. Dyrektor szkoły może, w miarę możliwości lokalowych, finansowych i kadrowych, organizować inne formy zajęć umożliwiające podtrzymywanie tradycji i kultury mniejszości oraz naukę języka ojczystego lub dialektu w ramach przyznanych środków budżetowych.

§ 12. Proces wychowawczy w szkołach dla mniejszości oraz nauczanie przedmiotów humanistycznych powinny służyć poszanowaniu polskiego i światowego dziedzictwa kulturowego oraz podtrzymywaniu tradycji i kultury regionalnej.

§ 13. 1. Na wniosek rodziców uczniowie narodowości niepolskiej pobierający naukę języka ojczystego mogą być zwolnieni z nauki innego, obowiązującego języka obcego.

2. Uczniowie narodowości polskiej uczęszczający do szkół, które organizują nauczanie języka ojczystego określonej mniejszości, mogą — na wniosek rodziców — uczyć się tego języka jako obowiązkowego języka obcego.

3. Zgłoszenie ucznia na naukę języka ojczystego mniejszości w szkole lub w zespole międzyszkolnym jest równoznaczne z zaliczeniem tego języka do przedmiotów obowiązkowych dla tego ucznia, ze wszystkimi konsekwencjami wynikającymi z regulaminu oceniania, klasyfikowania i promowania, a w odniesieniu do uczniów szkół średnich — także z regulaminu egzaminu dojrzałości.

§ 14. W szkołach z ojczystym językiem nauczania mniejszości świadectwa szkolne wystawia się w języku polskim i w języku danej mniejszości.

§ 15. Absolwenci szkół z ojczystym językiem nauczania mniejszości mają dostęp do szkół polskich wyższego szczebla.

§ 16. W wykonywaniu zadań, o których mowa w § 1 ust. 1, organy prowadzące szkoły (przedszkola) oraz dyrektorzy tych placówek współdziałają z terenowymi ogniwami organizacji społeczno-kulturalnych mniejszości.

§ 17. Nauczanie religii, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, regulują odrębne przepisy, dotyczące organizowania nauczania religii w szkołach.

§ 18. Traci moc zarządzenie nr 67 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie organizowania nauki języka ojczystego dla dzieci i młodzieży narodowości niepolskiej w szkołach podstawowych i liceach ogólnokształcących (Dz. Urz. MEN Nr 11, poz. 69).

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej: *A. Stelmachowski*